

Talousnäkömät

Teknoliateollisuus

4 | 2022

Maailman ja Suomen talouden näkömät

Talouden näkömät synkkenevät yhä – hyvä työllisyyskehitys vaarassa alkuvuonna

s. 3

Teknoliateollisuus Suomessa

Vahva tilauskanta kannattelee toistaiseksi tuotantoa ja työllisyyttä

s. 5

Sisällysluettelo

Maailman ja Suomen talouden näkymät.....	3
Teknoliateollisuus Suomessa.....	5
Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa.....	6
Kone- ja metallituoteteollisuus Suomessa.....	7
Metallien jalostus Suomessa	8
Suunnittelu ja konsultointi Suomessa.....	9
Tietotekniikka-ala Suomessa	10

Talouden näkymä synkkenee yhä – hyvä työllisyyskehitys vaarassa alkuvuonna

Talous on kehittynyt syksyn aikana hyvin pitkälti odotusten mukaisesti. Suhdanne on vielä tällä hetkellä kohtalainen, mutta näkymät ovat jatkaneet heikkenemistään. Riskit ovat edelleen poikkeuksellisen suuria, ja geopolitiittinen epävakaus näyttää vain lisääntyneen.

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF pudotti edelleen ensi vuoden kasvuarviota lokakuun ennusteessaan. Ensi vuoden kasvun ennakoitaan olevan nyt 2,7 %. Heinäkuun ennusteessa arvio oli 2,9 %. Kasvuennuste on nyt heikoin koko 2000-luvulla pois lukien finanssikriisin ja koronakriisin akuutit vaiheet. Tulevan vuoden kasvunäkymät ovat siis IMF:n mukaan poikkeuksellisen heikot.

Syyskuussa julkaistu OECD:n ennuste ensi vuoden maailmantalouden kasvuksi on vielä IMF:n ennustettakin synkempi. OECD arvioi maailmantalouden kasvavan vain 2,2 %.

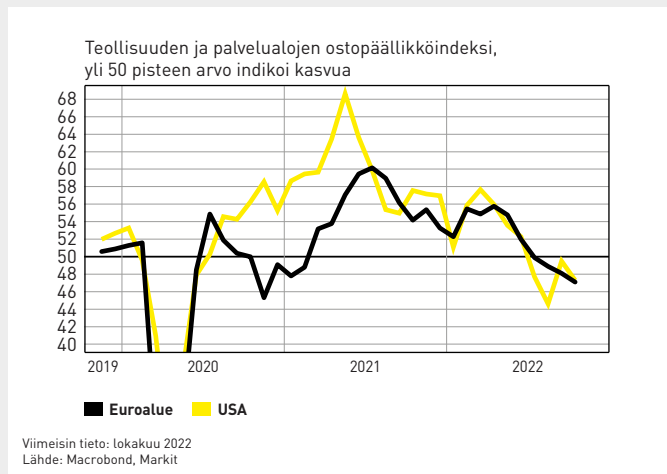
Euroopan keskuspankki EKP jatkoi korkojen nostoa lokakuun lopussa pidetyssä kokouksessa. Keskuspankin viestit olivat kuitenkin hieman varovaisempia kuin aiemmin. Vaikuttaa siltä, että taantumun uhka on vähentänyt ainakin hieman keskuspankin päättäväisyyttä inflaation torjunnassa ja saattaa olla, että korkoja nostetaan jatkossa hieman ennakoitua varovaisemmin. Toisaalta, mikäli inflaatio pysyy korkealla, ei keskuspankilla liene muuta vaihtoehtoa kuin jatkaa torjuntatöitä päättäväisesti tai sen uskottavuus voidaan vakavasti kyseenalaistaa.

Euroalueella kytee myös merkittäviä ongelmia Italian suhteen. Maan uusi hallitus ei herätä suurta luottamusta, ja maa joutuneen erittäin todennäköisesti turvautumaan joihinkin poikkeuksellisiin rahoitusoperaatioihin. Mikäli Italian hallitus ei suostu tai sitoudu rahoituspaketin ehtoihin, voi tilanne eskaloitua vähintäänkin euroalueen poliittiseksi kriisiksi.

Eurooppa taantumassa viimeistään vuoden viimeisellä neljänneksellä

Euroalueen teollisuuden ja palvelut yhdistävän ostopääliköindeksin arvo jatkoi laskuaan lokakuun ennakkotietojen perusteella. Indeksillä on nyt laskenut yhtäjaksoisesti puoli vuotta. Ensimmäinen talouden supistumista ennakoiva alle 50 pisteen arvo mitattiin heinäkuussa. Lokakuun pisteluku oli 47,1. Kehitys viestii, että euroalueen talouskehitys oli hyvin vaisua kolmannella neljänneksellä, ja talous supistuu lähes varmasti vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Eurooppa taantumassa viimeistään vuoden viimeisellä neljänneksellä

Erittäin vaikea tilanne on Saksassa, missä ostopääliköindeksien perusteella tuotanto supistuu kaikkein voimakkaimmin. Tämä on erittäin huolestuttava seikka Suomelle ja myös koko Euroopalle. Yleensä Saksa on ollut Euroopan talouden vahvin lenkki. Saksan heikko suoriutuminen on iso haaste koko Euroopan taloudelliselle vakaudelle.

Myös teollisuudessa näkymät jatkoivat heikkenemistään. Vielä kolmannella neljänneksellä luvut viestivät tuotannon kasvun pysähtymisestä, mutta viimeisen neljänneksen aikana on odotettavissa käänne alaspäin ja tuotanto alkaisi jo supistua.

Ostapääliköindeksien perusteella euroalueen teollisuuden uudet tilaukset supistuivat nopeinta tahtia sitten finanssikriisin 2009, jos korona-aikaa ei huomioida. Osin tästä syystä materiaalien saatavuus on helpottunut, vielä keväällä kiireellä kasvatettuja varastoja on alettu supistaa ja nousupaine hintoihin on jossain määrin lieventynyt.

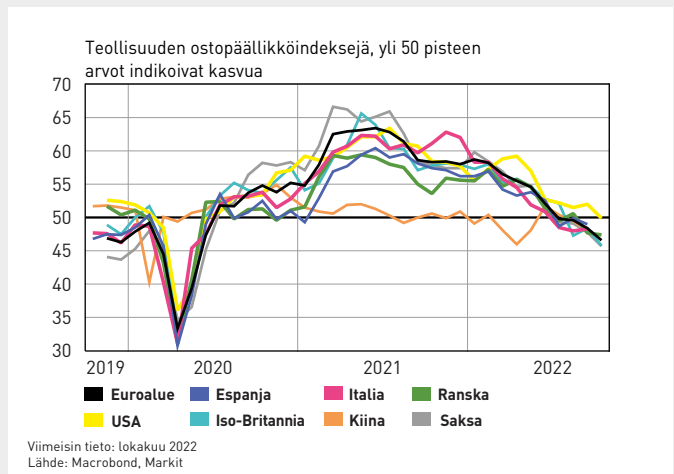
Merkit tilanteen heikkenemisestä edelleen tulevaisuudessa ovat siis hyvin selvät ja voimakkaat. Edelleenkin ei ole kuitenkaan näköpiirissä rajua ja nopeaa tilanteen heikentymistä, vaan suhdanne näyttää huonontuvan rauhallisesti ja toistaiseksi pitkälti odotusten mukaisesti.

Teollisuudessa yritykset raportoivat myös tilauskantojen alkaneen supistua heikon kysynnän seurauksena. Toisaalta tilauskannat ovat pääsääntöisesti edelleen jopa poikkeuksellisen vahvoja, joten ilman isoja negatiivisia yllätyksiä tämäkin havainto viittaa tuotannon pikemminkin rauhalliseen supistumiseen kuin nopeaan romahtamiseen.

Myös Suomi kulkee kohti taantumaa – riski työttömyyden kasvusta nousee alkuvuoden aikana

Kuluttajien historiallisen heikko luottamus Suomen talouteen sekä myös omaan talouteen ei lupaa hyvää tulevalle vuodelle. Yleinen epävarmuus ja huoli energian hinnoista lisäävät kuluttajien varovaisuutta, ja esimerkiksi kestokulutushyödykkeiden ostoaikheet ovat poikkeuksellisen matalat. Heikko luottamus välittyy myös asuntomarkkinoille.

Teollisuudessa tuotanto kääntynyt laskuun

EK:n suhdannebarometrit kertovat hyvin samaa tarinaa Suomen tilanteesta kuin ostopääälkköindeksit Euroopan tilanteesta: vielä toistaiseksi tilanne on hyvä, mutta lähitulevaisuudessa tilanteen odotetaan heikenevän selvästi. Teollisuuden suhdannenäkymiä mittaavan saldoluvun tuorein arvo on yhtä heikko kuin synkimmillään finanssi- ja koronavaiheisiin aikoihin.

Merkit Suomessakin viittaavat siihen, että tuotanto ja työllisyys pysyttelevät vielä loppuvuoden kohtaisen hyvällä tasolla. Ensi vuoden alussa on kuitenkin odotettavissa tuotannon kääntyminen laskuun ja työttömyysriskin kasvu. Tosin Suomessakaan ei näillä näkymin ole odotettavissa rajua käännettä heikompaan.

Vahva työllisyys on toistaiseksi kannatellut yksityistä kulutusta kovasta inflaatiosta huolimatta. Työttömyyden kääntyminen kasvuun olisi näissä olosuhteissa taloudelle todellista myrkyä.

Työmarkkinariskit kasvussa

Teknologiasektorin työnantajat ry ei päässyt määräaikaan mennessä sopuun ammattiliittojen kanssa vuoden 2023 palkankorotuksista. Näkemyselämä palkankorotusten suuruudesta oli huomattavan suuri. Tästä seuraa, että työehtosopimukset neuvotellaan kokonaan uusiksi. Sopimukset päättyvät marraskuun lopussa.

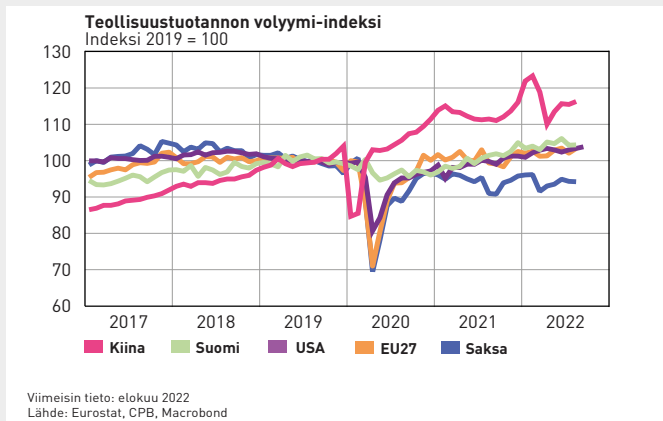
Palkansaajat ovat aivan perustellusti huolissaan ostovoiman kehityksestä. Nykyinen tilanne on kuitenkin pirullisen vaikea ratkaistavaksi. Nimittäin mitä korkeammaksi inflaatio ennustetaan, sitä korkeammat ovat palkankorotusvaateet. Ja samaan aikaan, mitä korkeampana inflaatio toteutuu, sitä heikompi talouskasvu

tulee olemaan. Yksinkertaistaen: sitä korkeammat palkankorotusvaateet, mitä heikompi talouskehitys.

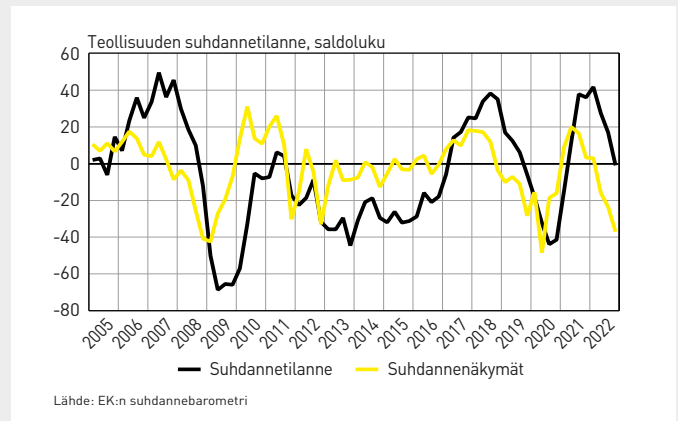
Talouden riskit ovat poikkeuksellisen suuret tällä hetkellä. Riski vakavastakin taantumasta on jatkuvasti suurempi. Tämä tuo huolen kustannuskilpailukykyyn kehittymisestä tulevina vuosina. Jos ylihinnoittelemme työn hinnan tuleville vuosille ja talouskehitys osoittautuu hyvin heikoksi, on erittäin todennäköistä, että menetämme jälleen kilpailukykyämme kansainvälisillä markkinoilla.

Kaikkien tilanne työmarkkinoilla on huolestuttavan paljon samankaltainen kuin ennen finanssikriisiä. Tällä kertaa kenenkään ei kuitenkaan pitäisi pystyä sanomaan, että taantuma pääsi yllättämään eikä siihen ollut mahdollisuutta varautua.

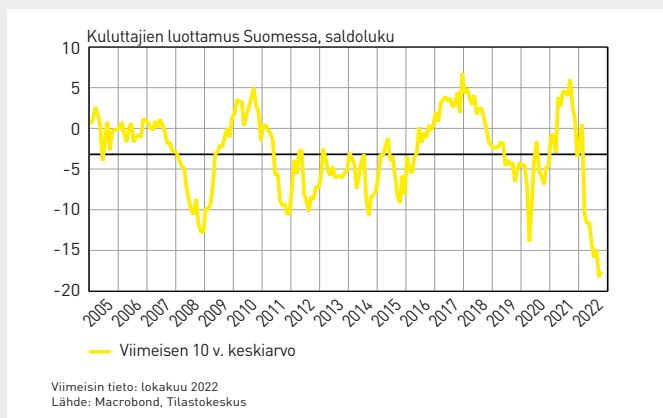
Teollisuustuotannon määrän kehitys

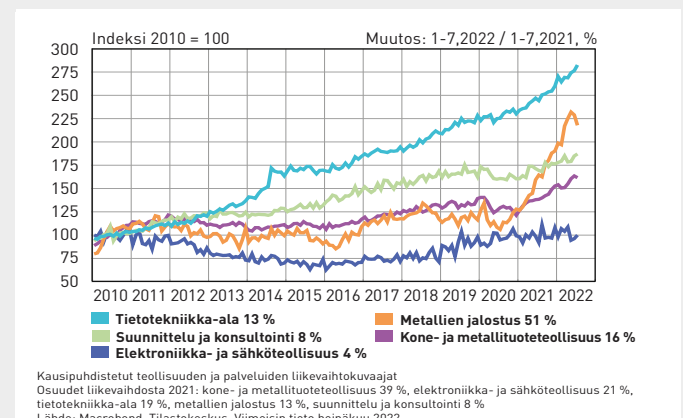
Teollisuuden suhdanneodotukset erittäin heikolla tasolla

Kuluttajien luottamus on poikkeuksellisen heikolla tasolla

Teknologiasektorin liikevaihto Suomessa

Vahva tilauskanta kannattelee toistaiseksi tuotantoa ja työllisyyttä

Teknologiaeteollisuuden yritysten liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 noin yksitoista prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Liikevaihto kasvoi kaikilla teknologiaeteollisuuden päätoimialoilla. Liikevaihtoa kasvatti viime vuonna merkittävästi kohonnut hintataso. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan yli 91 miljardia euroa.

Vuoden kolmannen vuosineljänneksen tilauskertymä oli arvoltaan jonkin verran edellistä neljänneistä parempi. Saatujen uusien tilausten arvo oli heinä–syyskuussa neljä prosenttia suurempi kuin edellisellä neljänneksellä ja 17 prosenttia suurempi kuin viime vuoden vastaavalla ajanjaksolla. Tilauskertymän arvoa ovat kasvattaneet osaltaan nopeasti kohonneet tuottajahinnat. Tuottajahinnat olivat teknologiaeteollisuudessa kolmannella neljänneksellä n. 15 % korkeammat kuin vuosi sitten, joten reaalisesti tilauskertymä ei kasvanut niin paljon kuin nimellinen kehitys antaa ymmärtää.

Tarjouspyyntökyselyn saldoluku oli lokakuussa -7. Saldoluku on nyt heikentynyt viisi perättäistä vuosineljännestä. Lokakuun aikana kerätty tieto viestii siitä, että kysyntätilanne markkinoilla on alkanut heikentyä. Mistään nopeasta kysynnän heikkenemisestä ei kuitenkaan ole vielä toistaiseksi kysymys.

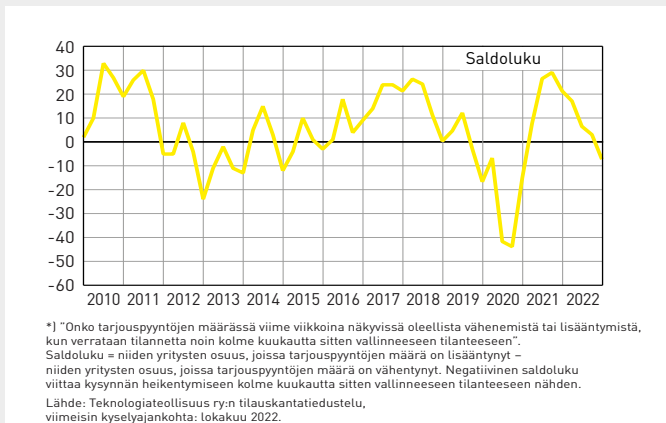
Tilauskannan arvo oli syyskuun lopussa kuusi prosenttia suurempi kuin kesäkuun lopussa ja 10 prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 syyskuussa.

Kuluvan vuoden tilauskehityksen perusteella teknologiaeteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

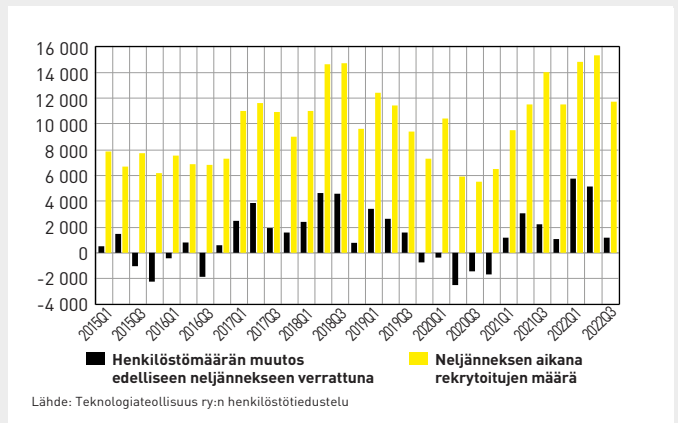
Teknologiaeteollisuuden henkilöstömäärä Suomessa oli syyskuun lopussa 0,3 prosenttia suurempi kuin kesäkuun lopussa. Henkilöstöä oli syyskuun lopussa noin 337 600. Teknologiaeteollisuuden henkilöstötiedustelun perusteella syyskuun lopussa oli lomausjärjestelyiden piirissä vain noin 2 500 henkilöä.

Uuden henkilöstön rekrytoinnit laskivat lähemmäs normaalia tasoa. Rekrytointeja oli yhteensä 11 700. Yrityksestä riippuen henkilöstöä joko lisättiin tai korvattiin eläkkeelle siirtyneitä ja työpaikkaa vaihtaneita.

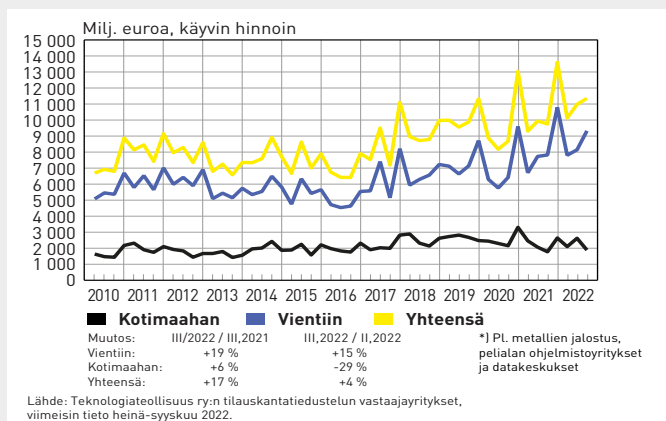
Teknologiaeteollisuuden yritysten saamat tarjouspyynnöt Suomessa*

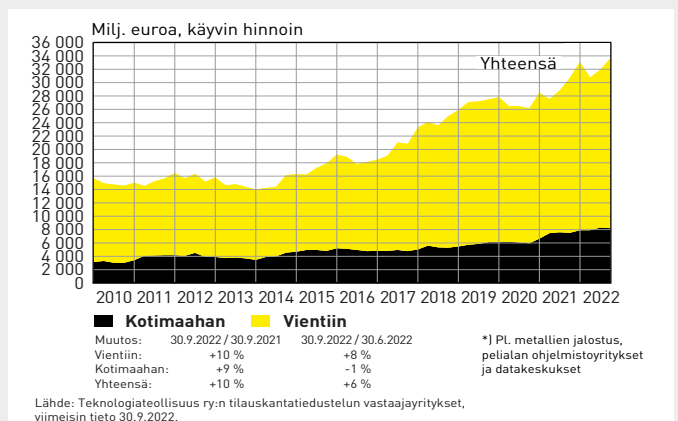
Teknologiaeteollisuuden henkilöstömäärän kasvu hidastui

Teknologiaeteollisuuden* uudet tilaukset Suomessa

Teknologiaeteollisuuden* tilauskanta Suomessa

Elektroniikka- ja sähköteollisuus Suomessa

Uusien tilausten arvo vuodentakaista korkeammalla tasolla

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden (tietoliikennelaitteet, sähkökoneet, terveysteknologia) yritysten liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 noin viisi prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan reilut 18 miljardia euroa.

Elektroniikka- ja sähköteollisuudessa sekä uusien tilausten että tilauskannan arvo nousivat heinä-syyskuussa edelliseen neljännekseen verrattuna.

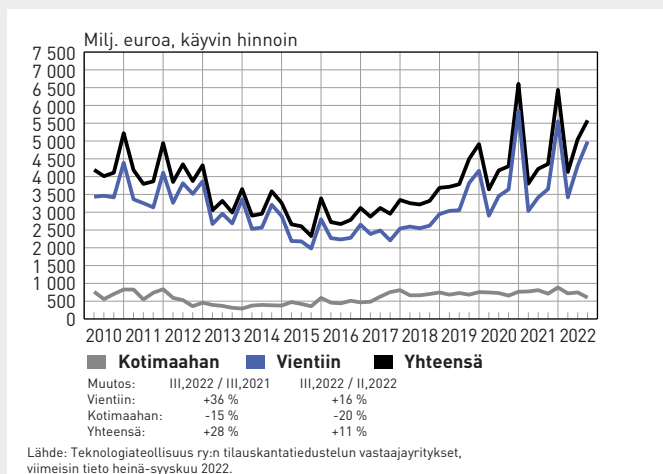
Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia heinä-syyskuussa euroina 11 prosenttia enemmän kuin huhti-kesäkuussa ja 28 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2021.

Tilauskannan arvo oli syyskuun lopussa 12 prosenttia suurempi kuin kesäkuun lopussa ja 26 prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 syyskuussa.

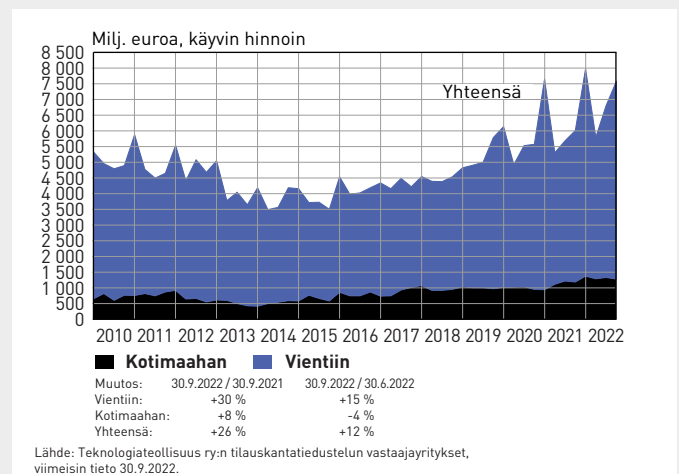
Kuluvan vuoden tilauskehityksen perusteella elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli syyskuun lopussa 0,1 prosenttia suurempi kuin kesäkuun lopussa. Henkilöstöä oli syyskuussa noin 40 500.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden tilauskanta Suomessa

Kone- ja metallituoteteollisuus Suomessa

Tilaukset polkee paikallaan

Kone- ja metallituoteteollisuuden (koneet, metallituotteet, kulkuneuvot) yritysten liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 kymmenen prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan 35 miljardia euroa.

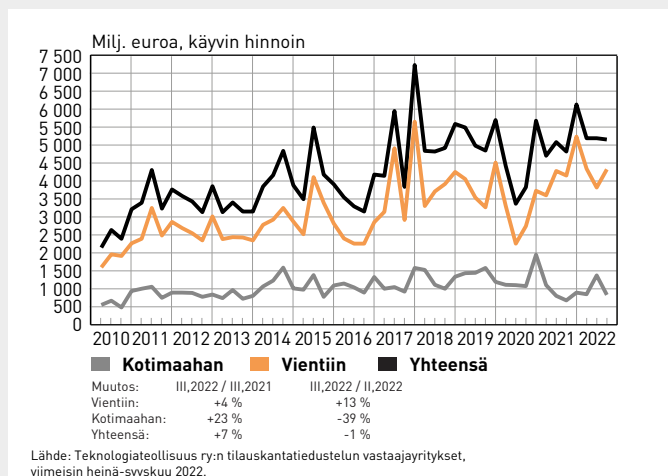
Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten saamien uusien tilausten arvo laski heinä-syyskuussa prosentin edelliseen neljännekseen verrattuna. Edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna saatujen uusien tilausten arvo nousi seitsemän prosenttia. Euromääräistä tilaukset kasvattaa osaltaan nopeasti nousseet tuottajahinnat.

Tilaukset arvo oli syyskuun lopussa neljä prosenttia suurempi kuin kesäkuun lopussa ja neljä prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 syyskuussa. Huomattavaa on edelleen telakoiden suuri osuus tilaukset kokonaisarvosta.

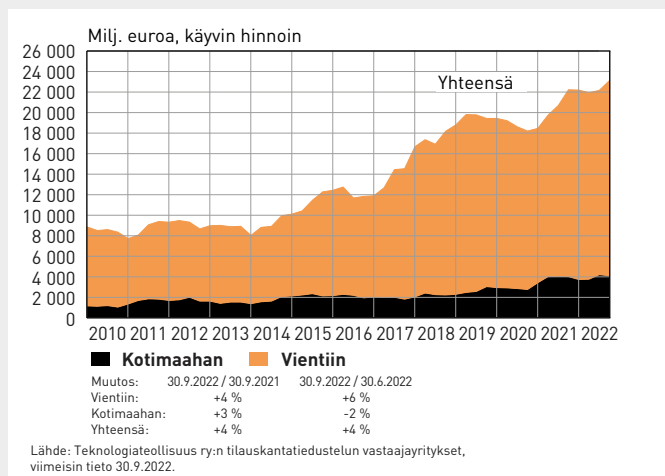
Kuluvan vuoden tilaukset kehityksen perusteella kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvokas suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan. Liikevaihtoon on vaikuttanut sitä kasvattavasti rajusti nousseet kustannukset.

Kone- ja metallituoteteollisuuden yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli syyskuun lopussa 0,3 prosenttia pienempi kuin kesäkuun lopussa. Henkilöstöä oli syyskuussa noin 137 900.

Kone- ja metallituoteteollisuuden uudet tilaukset Suomessa

Kone- ja metallituoteteollisuuden tilauskanta Suomessa

Copyright © Ovako

Metallien jalostus Suomessa

Liikevaihdon kasvu saattaa taittua raaka-aineiden hintapaineiden hellittäessä

Metallien jalostusyritysten (terästuotteet, värimetallit, valut, metallimalmit) liikevaihto Suomessa nousi 36 prosenttia vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020. Tämän vuoden tammi-heinäkuussa kasvua oli peräti 51 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan yli 14 miljardia euroa. Liikevaihtoa on vielä alkuvuoden kasvattanut olennaisesti merkittävästi nousseet tuottajahinnat metallien jalostuksessa. Loppuvuoden aikana liikevaihdon arvioidaan kuitenkin kääntyvän laskuun laskevien hintojen ja hiipuvan kysynnän myötä. Kuluvan vuoden heinäkuu oli ensimmäinen kuukausi lähes kahdeksan vuoteen, kun toimialan liikevaihto laski reilummin edelliseen kuukauteen verrattuna.

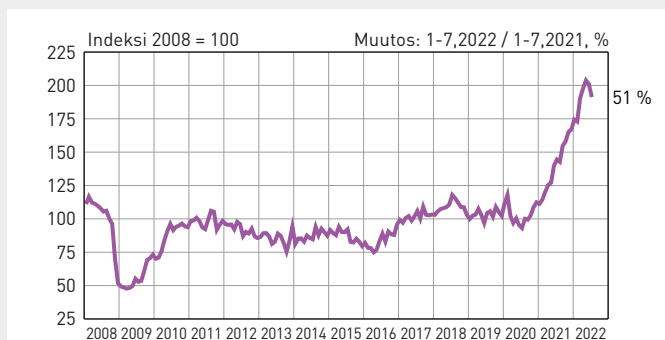
Terästuotteiden, värimetallien, valujen ja metallimalmien yhteenlaskettu tuotannon määrä Suomessa oli tammi-elokuussa 2022 noin kahdeksan prosenttia suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Metallien jalostusyritysten henkilöstömäärä Suomessa oli syyskuun lopussa prosentin suurempi kuin kesäkuun lopussa. Henkilöstöä oli syyskuussa noin 17 100.

Terästuotanto laski maailmanlaajuisesti tammi-syyskuussa 4,3 prosenttia verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tuotanto laski Aasiassa 2,9 prosenttia, EU-maissa 8,2 prosenttia ja Pohjois-Amerikassa 4,2 prosenttia.

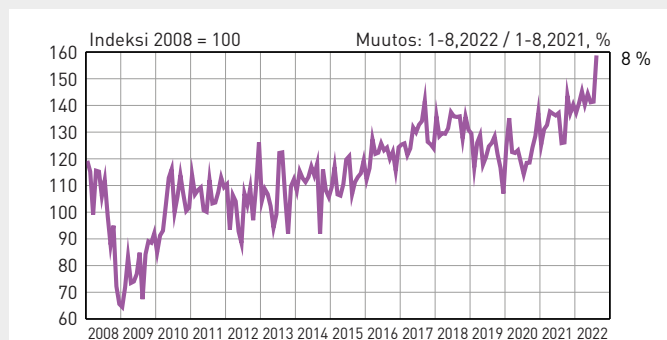
Suurimmat tuotantomaat alkuvuonna olivat Kiina, Intia, Japani, Yhdysvallat ja Venäjä. Kiinan osuus maailman terästuotannosta oli alkuvuonna noin 56 %.

Metallien jalostuksen liikevaihto Suomessa

Kausipuhdistetut teollisuuden liikevaihtokuvaajat
Osudet liikevaihdosta 2021: rauta- ja terästuotteet sekä värimetallit ja valut 90 %, metallimalmien louhinta 10 %
Viimeisin tieto: heinäkuu 2022
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Metallien jalostuksen tuotannon määrä Suomessa

Kausipuhdistetut teollisuustuotannon volyyymi-indeksit
Osudet liikevaihdosta 2021: rauta- ja terästuotteet sekä värimetallit ja valut 90 %, metallimalmien louhinta 10 %
Viimeisin tieto: elokuu 2022
Lähde: Macrobond, Tilastokeskus

Suunnittelu ja konsultointi Suomessa

Uudet tilaukset hieman vuodentakaista korkeammalla tasolla

Suunnittelu- ja konsultointialan (teollisuuden, yhteiskunnan ja rakentamisen asiantuntijapalvelut) liikevaihto Suomessa nousi vuonna 2021 reilut viisi prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan noin seitsemän miljardia euroa.

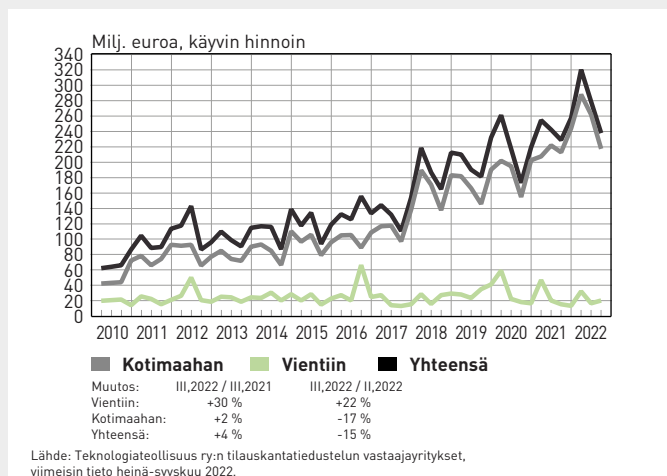
Teknologioteollisuuden tilauskantatiedustelussa mukana olevat suunnittelu- ja konsultointialan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia heinä-syyskuussa 15 prosenttia vähemmän kuin huhti-kesäkuussa mutta neljä prosenttia enemmän kuin vuoden 2021 vastaavalla ajanjaksolla.

Tilaukskannan arvo oli syyskuun lopussa kolme prosenttia suurempi kuin kesäkuun lopussa ja 14 prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 syyskuussa.

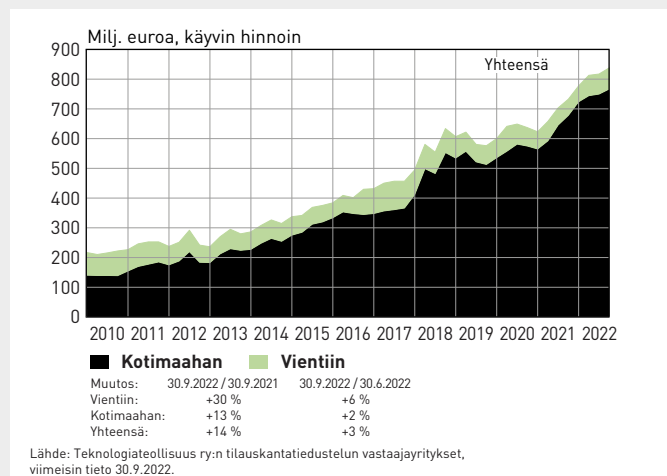
Kuluvan vuoden tilauskehityksen perusteella suunnittelu- ja konsultointialan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Suunnittelu- ja konsultointialan yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli syyskuun lopussa 0,8 prosenttia suurempi kuin kesäkuun lopussa. Henkilöstöä oli syyskuussa noin 59 800.

Suunnittelu- ja konsultointialan uudet tilaukset Suomessa

Suunnittelu- ja konsultointialan tilauskanta Suomessa

Tietotekniikka-ala Suomessa

Uudet tilaukset laskivat edellisestä neljänneksestä

Tietotekniikka-alan (tietotekniikkapalvelut, ohjelmistot) yritysten liikevaihto Suomessa kasvoi vuonna 2021 kahdeksan prosenttia verrattuna vuoteen 2020. Vuonna 2021 liikevaihtoa Suomessa kertyi kaikkiaan vajaat 17 miljardia euroa.

Tietotekniikka-alalla uudet tilaukset olivat heinä-syyskuussa alemmalla tasolla kuin edellisellä vuosineljänneksellä. Alalle ovat tyypillisiä voimakkaat tilausvaihtelut vuosineljännesten välillä.

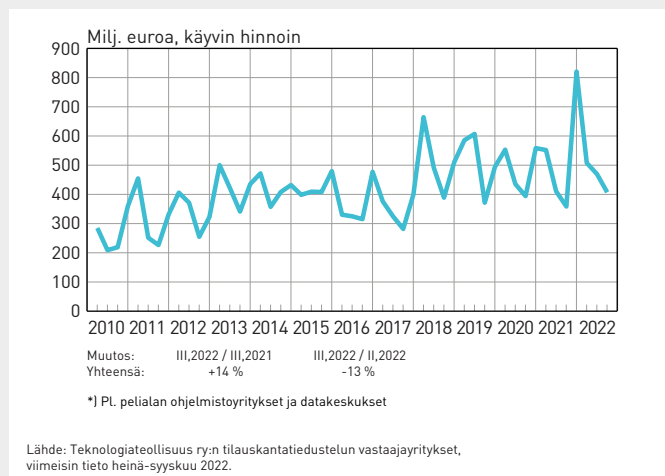
Teknologiatoiminnan tilauskantatiedustelussa mukana olevat tietotekniikka-alan yritykset Suomessa saivat uusia tilauksia heinä-syyskuussa euroina 13 prosenttia vähemmän kuin huhti-kesäkuussa mutta 14 prosenttia enemmän kuin vuoden 2021 vastaavalla ajanjaksolla. Peliteollisuuden ja datakeskusten yritykset eivät ole mukana tässä tiedustelussa.

Tilaukskannan arvo oli syyskuun lopussa samalla tasolla kuin kesäkuun lopussa mutta 23 prosenttia suurempi kuin vuoden 2021 syyskuussa.

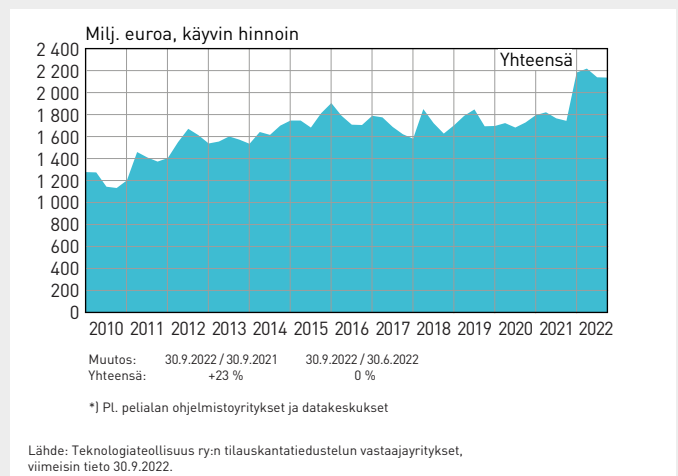
Kuluvan vuoden tilauskehityksen perusteella tietotekniikka-alan yritysten liikevaihdon arvioidaan olevan loppuvuoden aikana arvoltaan suurempi kuin vuosi sitten vastaavaan aikaan.

Tietotekniikka-alan yritysten henkilöstömäärä Suomessa oli syyskuun lopussa 1,1 prosenttia suurempi kuin kesäkuun lopussa. Henkilöstöä oli syyskuussa noin 82 300.

Tietotekniikka-alan uudet tilaukset Suomessa

Tietotekniikka-alan* tilauskanta Suomessa

TALOUSNÄKYMÄT 4 | 2022

Tiedot perustuvat tilanteeseen 3.11.2022

Pääekonomisti Petteri Rautaporras, puh. 050 304 2220

Johtava ekonomisti Jukka Palokangas, puh. 040 750 5469

Lisätietoa teknologiateollisuuden liikevaihdon, viennin, investointien, henkilöstön ja tuottajahintojen kehityksestä
Teknologiateollisuus ry:n kotisivulta: www.teknologiateollisuus.fi

Teknologiateollisuus ry | Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki | puhelin (09) 19231 | www.teknologiateollisuus.fi

Teknolohiateollisuus